

מכון ירושלים: שיעור העניים ירד בכ-19% ב-4 שנים

מכון ירושלים קובע: "לא כצעקתה". עוני
(צילום: AP)

סקירת המכון מציגה תמונה ורודה למדי, לפיה כ-38% מאלה המוגדרים עניים על-ידי דוח הפערים של הבט"ל, לא היו מוגדרים כך ב-1997, והם מוגדרים כך כיום רק בשל העלייה ב"קו העוני" בשנים האחרונות - שיעורי בעלות על מוצרים בני קיימא עלו משמעותית גם בשכבות הנמוכות

...

תגיות: בנק ישראל

שיעור העניים ירד ב-18.8% בארבע שנים - זו המסקנה האופטימית העולה (יום ה', 14.10.10) מסקירת מצב העניים בישראל של "מכון ירושלים לחקר שווקים".

הסקירה מציינת כי קובעי המדיניות מנסים לטפל בבעיית העוני בלי הכלים המאפשרים להבין את פרטיה, משום שעדיין לא התפרסם שום דוח על מצבם של העניים עצמם.

הכלכלן ירדן גזית ממכון ירושלים בדק את מצב העניים לאורך 10 שנים, וקבע כאמור כי תחולת העוני המוחלט לפי נפשות (המוגדר על-ידי בנק ישראל כשיעור הנפשות שהכנסתן הריאלית נמוכה מקו העוני ב-1997) ירדה מ-18.1% בשנת 2004 ל-14.7% בשנת 2008, ירידה של 18.8% בארבע שנים בלבד. ירידה זו חלה גם בקרב ערבים וחרדים, שתיים מהקבוצות העניות ביותר בחברה הישראלית. 14.7% מהנפשות מוגדרות עניות לפי המדד הקבוע, לעומת 23.7% לפי מדד הפערים החברתיים המתפרסם על-ידי הביטוח הלאומי.

הדבר אומר כי 9% מאוכלוסיית ישראל, כ-600,000 איש, אשר מהווים כ-38% מאלה המוגדרים עניים על-ידי דוח הפערים של הביטוח הלאומי, לא היו מוגדרים כך ב-1997, והם מוגדרים עניים רק בגלל העלייה ב"קו העוני" של הביטוח הלאומי בשנים 1997-2008.

גם נתוני המוסד לביטוח לאומי ממחישים את הנקודה הזו. לפי נתוני דוח הפערים של הביטוח הלאומי, ההכנסה הפנויה הריאלית לנפש בחמישון התחתון גדלה ב-8.2% בשנים 2002-2008. במלים אחרות, למשפחה ענייה בשנת 2008 (משפחה א') הייתה הכנסה הגבוהה ב-8.2% מזו של משפחה ענייה בשנת 2002 (משפחה ב'). משפחה א' המוגדרת היום כענייה, הייתה נחשבת אך לפני שש שנים לחלק ממעמד הביניים. הווה אומר, מצבם של חלק מעניי ישראל השתפר מאוד בשנים אלו.

ירידה של 23% בעוני לפי היכולת לרכוש סל מוצרים בסיסי

לפי היכולת לרכוש סל צרכים חיוניים, מדד אשר פותח על-ידי חוקרים מאוניברסיטת בן-גוריון בהתבסס על מדדים דומים למדידת עוני בקנדה ובארה"ב, תחולת העוני ירדה מ-28.3% ל-21.8% בשנים 2003-2008. זוהי ירידה של 23% בשיעור המשפחות אשר הכנסתן אינה מאפשרת להם לרכוש סל צרכים חיוניים הכולל מזון, דיור, חינוך, תחבורה ומוצרים אישיים. נתון זה מייצג נאמנה את מצבן של השכבות החלשות, כיוון שהוא מראה אלו מוצרי יסוד הם יכולים להרשות לעצמם לקנות. הנתון מראה כי בחברה הישראלית יותר ויותר אנשים מקבלים שכר המאפשר לא רק לענות על צרכיהם הבסיסיים, אלא גם לחסוך וגם להוציא על רכישת מוצרים נוספים. מדובר על כ-450,000 איש שנוספו לקבוצה אשר משתכרת יותר מעלות סל המוצרים הבסיסי.

בבחינת שיעורי בעלות על מוצרים בני קיימא, עולה כי שיעור הבעלות על מכשיר סלולארי בקרב משקי בית בעשירון התחתון עלה מ-52.3% ל-80.3% בשנים 2001-2008, שיעור משקי הבית בעשירון התחתון עם מנוי לאינטרנט עלה מ-2.5% ל-27.6% ושיעור הבעלות על מחשב ביתי בעשירון התחתון עלה מ-23.3% ל-49.3%. שיעורי הבעלות על מיקרוגל, מכשיר DVD, מזגן, מייבש כביסה ומוצרים נוספים עלו באופן ניכר.

עלייה של 12.5% נרשמה בשיעור הבעלות על דירה בעשירון התחתון, כך שגם בתחום הדיור השתפר מצבם של העניים, ע"פ הסקירה. שיעור הבעלות על דירה בעשירון התחתון לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית עלה מ-36.7% ל-41.3% בשנים 2001-2008. מדובר במשפחות הנמצאות מתחת לקו העוני אשר בבעלותן דירה. זוהי עלייה של 12.5% בשיעור המשפחות העניות אשר בבעלותן דירה. עלייה זו התרחשה במקביל לעלייה במחירי הדירות, ועל כן היא מרשימה אף יותר.

העניים בריאים יותר

גם בתחום הבריאות ישנו שיפור במצבם של העניים. האוכלוסיה הערבית מהווה כ-20% מאוכלוסיית המדינה, וכמחציתה מוגדרת ענייה (חלקם של העניים הערבים בכלל העניים הוא כשליש). בשנים 2001-2009 עלתה תוחלת החיים הממוצעת של נשים ערביות בלידה ב-2.9 שנים, מ-77.8 ל-80.7. אצל נשים יהודיות עלתה תוחלת החיים ב-2.3 שנים, מ-81.6 ל-83.9. אצל גברים ערבים עלתה תוחלת החיים ב-1.8 שנים, מ-74.5 ל-76.3. אצל גברים יהודים עלתה תוחלת החיים ב-2.6 שנים, מ-77.9 ל-80.5. שתי הקבוצות נהנו אפוא מעלייה ניכרת בתוחלת החיים בזמן קצר יחסית.

נוצר: 14/10/2010 | עודכן: 14/10/2010

[שתף](#)

[שתף](#)

[שלח לחבר](#)

[הדפסה](#)

לחץ כאן להדפסה